ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 20.9.2010
COM(2010) 468 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Четвърти годишен доклад за 2009 г. относно изпълнението на помощ от Общността съгласно Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари 2006 г. за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци[1] (наричан по-нататък „Регламентът за помощ“) беше приет на 27 февруари 2006 г. Въз основа на този регламент от бюджета на Общността за 2006 г. бяха определени 259 млн. EUR.

Настоящият четвърти доклад обхваща периода от 1 януари до 31 декември 2009 г.

2. ПРОГРАМИРАНЕ НА ПОМОЩТА

В рамките на бюджета за 2009 г. бяха програмирани 2,5 млн. EUR за стипендии, училища и техническа помощ[2].

3. МЕХАНИЗМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Европейската комисия отговаря за управлението на помощта, основно посредством централизирано управление; някои проекти са в съвместно управление с ПРООН (Програмата за развитие на ООН). Програмата се изпълнява в държава-членка на ЕС в район, който не е под ефективния контрол на правителството на тази държава-членка и където прилагането на достиженията на правото на ЕС е преустановено.

През 2006 г. в рамките на Генерална дирекция „Разширяване“ на Комисията (ГД „Разширяване“) бе създаден екип за подпомагане на програмата при нейното изпълнение. Работейки в Кипър съгласно условията на дългосрочна командировка, екипът използва Службата за подпомагане на програмата (EUPSO) на ЕС, създадена през септември 2006 г., която е разположена в северната част на Никозия. Службата за подпомагане на програмата осигурява място за срещи и семинари със заинтересованите представители на кипърските турци. Тя също така дава възможност да се упражнява пряк надзор над изпълнителите. Логистиката на Службата продължава да бъде осигурявана от частен изпълнител (Deutsche Gesellschaft fur Technische Zusammenarbeit - GTZ), чийто договор е в сила до юни 2012 г. Представителството на Комисията в Кипър също осигурява място за срещи и семинари.

Персоналът на екипа за подпомагане на програмата леко се увеличи по време на отчетния период. До декември 2009 г. екипът се състоеше от 41 души, включително 3 длъжностни лица от Комисията, 26 договорно наети лица и 12 лица местен персонал, осигурен от GTZ, за административна и логистична поддръжка.

---

[1] ОВ L 65, 7.3.2006 г., стр. 5.

[2] Решение № C(2009) 7569 на Комисията от 8 октомври 2009 г.

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

4.1. Общи бележки

Комисията изпълнява програмата в уникален политически, правен и дипломатически контекст. Необходими са *ad hoc* споразумения, които да позволят на Комисията да изпълни програмата, като в същото време спазва принципите на добро финансово управление.

Обикновено при финансирани от ЕС програми за помощи, правната рамка, съгласно която се предоставя помощта и с която се регламентират въпроси като данъчно облагане и разрешения за работа и пребиваване, се определя с финансово споразумение с правителството на държавата бенефициер. За тази програма не съществува такова споразумение. По тази причина Комисията трябва да разчита на собствените си разбирания за настоящите ред и условия, които се прилагат на място. Поради това възможностите за изпълнение могат да бъдат трудноосъществими и могат да се променят по време на срока на действие на дадения договор. Липсата на финансово споразумение означава, че като влиза в договорни отношения с изпълнители, Комисията поема повече рискове, отколкото обикновено би поела.

Поради политическия контекст, изпълнението на нарежданията за възстановяване на суми, които трябва да бъдат възстановени от предприятия на кипърските турци (в случай на неспазване на условия по договор), може да бъде трудно. Комисията прие мерки за намаляване на този риск, включително интензивен мониторинг и подкрепа, преразгледани условия на плащане, свързващи авансовите плащания с доказателства за сключени договори за обществени поръчки и широкото използване на банкови гаранции.

Комисията разчита на подкрепата на общността на кипърските турци, за да се осигури успеха на тази програма, и по-специално, за да се гарантира нейната устойчивост в дългосрочен план. Експерти на кипърски турци участваха в изготвянето на технически спецификации и технически задания и участваха в комисиите за оценка на офертите. Бенефициери от страна на кипърските турци имат активна роля в управителните комитети на проекта.

През 2009 г. бяха сключени договори за основната част от полагаемата сума в размер на 259 млн. EUR, като по този начин беше постигнат общ процент на договаряне от 99 % на базата на 880 отделни договора.

10 млн. EUR от икономии при договарянето и средства, предназначени за два проекта, които не можаха да продължат, бяха пренасочени към водна инфраструктура, подготовка за прилагане на правото на ЕС и подкрепа на МСП**.**

Устойчивостта, по-специално по отношение на инфраструктурните проекти, остава въпрос, който буди притеснения.

При всички големи инфраструктурни проекти имаше въпроси, свързани със собствеността, които основно бяха разрешени чрез разполагане на проекти върху земи, които са обществена собственост.

В резултат на изборната победа на партията за национално единство (UBP) в „парламентарните“ избори, през април 2009 г. в северната част на Кипър настъпи политическа промяна.

4.2. Напредък по целите

Общата цел на програмата за помощи е улесняване на обединението на Кипър чрез насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци, като се обръща особено внимание на икономическата интеграция на острова, на подобряването на контактите между двете общности и на контактите с ЕС, както и на подготовката за прилагането на законодателството на ЕС.

4.2.1. Цел 1: Развитие и преструктуриране на инфраструктурата

Екипът за подпомагане на програмата проведе търгове и сключи договори за 72,6 млн. EUR за договори за строителство по проекти в областта на **водната инфраструктура и инфраструктурата за отпадъчните води** през 2009 г., с което общата отпусната сума за водния сектор достигна близо 84 млн. EUR. Основните строителни дейности за финансиране бяха нови канализационни мрежи и пречиствателни станции за отпадъчни води във Famagusta и Morphou/Güzelyurt, както и инсталации за обезсоляване на морска вода в Sirianokhori/Kümkoy. Последният договор бе подписан с клауза за прекъсване, за да се даде време на ръководството на кипърските турци да осигури адекватно гарантиране — на първо място — на свободен и неограничен достъп до строителната площадка и — на второ място — на помощта им за плавно, ефикасно и ефективно изпълнение. С ПРООН беше подписано споразумение за съфинансирането на новата пречиствателна станция за отпадъчни води на двете общности в Mia Milia/Haspolat. Други договори включват подмяната на стари водоснабдителни тръбопроводи и доставката на оборудване за местната лаборатория за изследване на водата.

Незадоволителните резултати от работата на консултанта по проектирането означаваше, че работата по приключването на документите по договора, по поканите и оценяването на офертите, по финализирането на бюджети и договарянето на договорите (включително с ПРООН за пречиствателната станция за отпадни води в Nicosia) за проекти в сектора на водите беше ефективно извършена за по-малко от осем месеца преди крайния срок за сключване на договори. Освен това екипът надзирава финализирането на проектите за инвестиционните проекти за отпадъчни води за Nicosia, Kyrenia и Lefke.

Що се отнася до **опазването на природата**, беше завършен първи цикъл на обучение в съответствие със стратегията за обучение. Бяха проведени срещи за информиране на обществеността за всичките шест потенциални зони на „Натура 2000“. Проекти на плановете за управление бяха подготвени за пет от шестте потенциални зони на „Натура 2000“. Обхватът на проекта беше разширен, за да включи подготовката на план за управление на седма зона. Сключени са договори на стойност от 3,5 млн. EUR за доставка на оборудване, както и за изграждане на съоръжения за управление и защита.

В сектора на **твърдите отпадъци** основните дейности бяха насочени към подготовката на тръжната документация и провеждането на търгове за четири договора за строителство и шест договора за доставка. Девет от тези десет търга завършиха успешно и съответните договори бяха подписани. Десетият договор ще се изпълнява от ПРООН. Работата по трите основни договора за строителство, свързани с рехабилитация на старите сметища за отпадъци близо до Kato Dhikomo, е била преустановена докато бъдат решени всички свързани със собствеността въпроси. Това ще доведе до изоставане при изпълнението с шест месеца.

Задълбочените проучвания на площадката, проучването за осъществимостта и идейните проекти за рехабилитация на бившите обекти за **добив и преработка на руда** в района Lefke/Lefka бяха завършени през 2009 г. Бяха формулирани решения за рехабилитация на този район за максимално намаляване на въздействието върху околната среда и човешкото здраве. Допълнителната строителна дейност там зависи от решения, свързани с бъдещото развитие на района, както и от наличието на финансиране.

В **енергийния** сектор — икономиите позволиха през 2009 г. да бъдат доставени допълнителни електромери. Беше сключен договор за Система за надзорен контрол и събиране на данни (SCADA), която ще позволи наблюдението и контрола на електрическата мрежа в реално време, със спецификации, които гарантират съответствието и оперативната съвместимост със системата SCADA, която понастоящем е внедрена в контролираните от правителството области. Сключен бе договор за пилотна **инсталация за производство на електроенергия от слънчева енергия** с капацитет за производство на електроенергия от над 1 MW. Освен това, през 2009 г. беше сключен договор за система за обслужване на клиенти, която се състои от софтуер, който ще бъде интегриран в и/или свързан със съществуващата система за данни за клиентите на електроснабдителното дружество и съответния хардуер, както и система за контрол на замърсяването и за наблюдение на метеорологичните условия/вятъра, за да се осъществи мониторинг на емисиите от електроцентралите в северната част на Кипър и да се установи тяхното въздействие върху околната среда.

Основният договор за инвестиции в **далекосъобщенията** ще осъвремени и подмени съществуващата мрежа с модерна интернет-базирана опорна инфраструктура и значително ще опрости интегрирането на далекосъобщителните системи в рамките на целия остров. През 2008 г. беше договорена техническа помощ с цел да се помогне на общността на кипърските турци да управлява сектора съгласно стандартите на ЕС и най-добрите международни практики, както и да осъществи програма за всестранно обучение предвид осъвременяването на системата. Този договор беше удължен, за да се гарантира непрекъснатост на подкрепата за сектора въпреки закъсненията в процеса на реформи.

С договора за управление на програмата за **безопасност по пътищата** се подкрепи сключването на договори за компонентите на програмата. Техническата помощ за създаване на ефективна информационна база данни за инциденти и система за събиране на данни за разширяване на познанията относно пътните инциденти започна в началото на 2009 г., като компонентът на

доставка беше договорен към края на годината. През 2009 г. започна дейността си и консултантът по разработването на план за свързани с трафика операции за местните общности. Повечето от договорите бяха подписани към края на 2009 г. и дейностите ще започнат през 2010 г. Това се отнася за техническата помощ и компонента на доставка за подобряване на програмата за инспекция на превозни средства, помощта за подобряване на процедурата за придобиване на правоспособност за управление на МПС, както и образователната кампания за безопасност на движението. Целта е повишаване на осведомеността относно безопасността на движението и разработването на план за магистрали, за да се отговори на настоящите и бъдещите потребности, свързани с мобилността. Договарянето и изпълнението на проекта, насочен към премахване на опасните участъци „черни точки“, беше прехвърлено на ПРООН.

4.2.2. Цел 2: Насърчаване на социалното и икономическото развитие

Четирите екипа за техническа помощ (екип за подпомагане на развитието на селските райони, животновъдство, растениевъдство, звено за управление на програмата), финансирани по **Секторната програма за развитие на селските райони**, помогнаха на Комисията при стартирането и оценяването на няколко схеми за безвъзмездни средства. Те предоставиха целево обучение и техническа помощ на фермери, ветеринарни лекари и експерти по развитие на селските райони, централни и местни заинтересовани страни. В рамките на схемата за безвъзмездни средства за развитие на селските райони „Подобряване на земеделската продукция“ бяха подписани 142 договора на обща стойност от почти 5 млн. EUR. По схемата за безвъзмездни средства „Подкрепа за предприятията в селските райони“ 47 пъти бяха отпуснати безвъзмездни средства на стойност 3,3 млн. EUR. В рамките на двете схеми за безвъзмездни средства „Териториално развитие чрез инициативи за селото“ бяха сключени 37 договора на обща стойност от почти 8 млн. EUR. Освен това бяха подписани 10 договора за доставки за ветеринарни лаборатории и за растениевъдство на стойност за над 2 млн. EUR.

В рамките на проекта **„Модернизиране на градската и местната инфраструктура“**, който се изпълнява при съвместно управление с ПРООН, през 2009 г. беше завършена финансираната от ЕС реставрация на църквата Bedestan в северната част на стария град на Никозия, ограден с крепостни стени. Проучването и проектирането на тази реставрация получи наградата „Европа Ностра“ за 2009 г. в категорията за научни изследвания. Съгласно решението на лидерите на двете общности в Кипър ПРООН завърши проучването за осъществимостта за откриването на седми пропускателен пункт, свързващ селата Kato Pyrgos/Asagi Pirgo и Yeşilırmak/Limnitis. ЕС финансира проучването за осъществимостта и задели 2,5 млн. EUR за строителните работи.

В рамките на втората и третата покана за представяне на предложения, които приключиха през 2009 г., 44 пъти бяха отпуснати безвъзмездни средства на обща стойност от близо 1,6 млн. EUR за местните **училища**. Проектът включи доставка на оборудване (ИТ оборудване, езикови лаборатории, и др.), както и съответното обучение, а в някои случаи — и учебни посещения в чужбина. Предоставена бе техническа помощ за продължаващата реформа в сектора на

основното и средното образование. Подписани бяха договори за доставки за предоставяне на специализирано оборудване на професионалните училища.

В подкрепа на мерките, свързани с **обучението през целия живот, социалното включване и активния пазар на труда**, 21 пъти бяха отпуснати безвъзмездни средства за МСП, камари и други организации за обучение в рамките на втората и третата покана за представяне на предложения на обща стойност от близо 1 млн. EUR. Беше предоставена техническата помощ за развитието и насърчаването на системите за професионално образование и обучение, и на мерките, свързани с обучението през целия живот и активния пазар на труда, включително учебни посещения в Германия и Малта.

Проектът ***„Програма за кредитиране на микро и малки предприятия“*** на стойност 9 млн. EUR не можа да продължи поради трудности при постигането на споразумение с *Kreditanstalt für Wiederaufbau* (KfW) при специалните условия, които преобладават в северната част на Кипър. Средствата бяха преразпределени по-специално за проекти, подпомагащи развитието на частния сектор.

В подкрепа на **МСП** бяха стартирани две програми за безвъзмездни средства, чрез които се стигна до сключване на 33 договора на стойност 4,5 млн. EUR. Освен това, през отчетния период бе сключен договор за проект за техническа помощ (2,7 млн. EUR), насочен към *основните институции и дейности в областта на икономическото развитие и развитието на информационните и комуникационните технологии*.

4.2.3. Цел 3: Насърчаване на помирението, мерките за изграждане на доверие и подкрепата за гражданското общество

Помирението, мерките за изграждане на доверие и подкрепата за гражданското общество са насочени предимно към укрепване на организациите на гражданското общество.

Бяха отпуснати 4,8 млн. EUR на 44 проекта по три схеми за безвъзмездни средства, наречени **„Гражданското общество на Кипър в действие“**. Екипът за подкрепа на гражданското общество (екип за техническа помощ) осигури насоки и подкрепа за кандидатите, като организира обучение за организациите на гражданското общество.

На **Комитета за безследно изчезналите лица (КБИЛ)** бяха предоставени 2 млн. EUR. ЕС е най-големият донор за този проект за двете общности, като се вземат предвид и отпуснатите по-рано безвъзмездни средства на стойност 1,5 млн. EUR.

Разминирането навлезе в заключителната си фаза; очаква се цялата буферна зона да бъде обявена за зона без мини до април 2011 г. Договорен е допълнителен принос от ЕС на стойност 2,5 млн. EUR, чиято цел, заедно с подобна сума от страна на Република Кипър, е да се гарантира съвместно финансиране до края на проекта.

Проектът **„Академия за политически науки“**, изпълняван от Съвета на Европа, бе насочен към постигането на общо разбиране сред младите кипърски

лидери по основни въпроси, засягащи бъдещето на острова в рамките на интегрирана Европа. Избраната група от млади лидери от двете части на острова взе участие в три семинара.

4.2.4. Цел 4: Сближаване на общността на кипърските турци с Европейския съюз

За академичната 2009/2010 година, третата година от **Програмата на Общността за предоставяне на стипендии**, са отпуснати общо 203 стипендии (121 — за дипломирани студенти, 27 — за студенти, 5 — за учители). Учениците и учителите бяха свободни да избират учебни програми, въпреки че беше дадено предпочитание на някои области (икономика, право, европеистика, всички инженерни области, публична администрация, публични финанси, и др.), където съществува липса на квалифицирани специалисти в общността на кипърските турци. Приемащи страни бяха Обединеното кралство, Нидерландия, Франция, Белгия, Германия, Италия, Испания, Швеция, Литва, Естония, Австрия, Португалия и Гърция.

Бяха отпуснати 0,8 млн. EUR за 15 проекта в рамките на двете схеми за безвъзмездни средства за **„Насърчаване на младежкия обмен и други междуличностни контакти“**. Целта е да се помогне на кипърските турци да разберат по-добре европейските ценности, опит и мултикултурни традиции. Усвояването на безвъзмездни средства по този проект бе по-слабо от очакваното.

Беше създаден **InfoPoint**, който започна дейността си през юни 2009 г. като предоставя информация за ЕС, по-специално за програмата за помощ, на общността на кипърските турци и като организира мероприятия за популяризиране в сътрудничество с Представителството на Европейската комисия в Кипър.

4.2.5. Цел 5: Подготовка на общността на кипърските турци за въвеждане и прилагане на достиженията на правото на Общността

Инструментът за техническа помощ и обмен на информация (TAIEX) на Европейската комисия е бил използван като основен инструмент за предоставяне на помощ в тази област. Посредством програмата TAIEX през 2009 г. за кипърските турци бяха организирани 237 дейности за техническа помощ, като например курсове за обучение, работни срещи и семинари, като 449 пъти бяха мобилизирани експерти на държавите-членки.

Дейностите бяха насочени основно към разработването на **програмата за бъдещо прилагане на достиженията на правото на Общността (PFAA)**. PFAA предоставя ясна рамка за планиране и предоставяне на техническа помощ и обучение, с цел подпомагане на кипърските турци при подготовката им за отмяна на спирането на прилагането на достиженията на правото на Общността след обединението. Беше оказано съдействие в 13 сектора на PFAA като селско стопанство, борба с изпирането на пари, околна среда, статистика и здравеопазване, както и защита на потребителите[3]. Бяха положени интензивни

[3] Пълен списък с 13 сектора на действие на PFAA: Свободно движение на капитали; Обществени поръчки; Дружествено право; Политика на конкуренция; Финансов контрол; Финансови услуги;

усилия за привеждане на инструмента на TAIEX в съответствие с конкретните условия и нужди на общността на кипърските турци. Целта бе да се премине към по-структурирана в средносрочен план помощ на базата на проекти, което е по-стабилна основа за постигане на целите на програмата. До края на годината, след консултации с всички държави-членки на ЕС, TAIEX избра около 70 експерти от държавите членки на ЕС, които да помогнат на кипърските турци в изпълнението на средносрочните проекти.

TAIEX осигури също така обучение за изготвяне на правни текстове, съобразени с достиженията на правото на Общността, с цел те да се прилагат незабавно при влизането в сила на цялостно решение относно кипърския проблем. По същия начин, във връзка с бъдещото управление на фондовете на ЕС, беше проведено обучение в областта на **управлението на публичните разходи**.

Беше предоставена подкрепа за развитието на **търговията през Зелената линия**. Посредством TAIEX непрекъснато бяха мобилизирани експерти от държави-членки на ЕС за извършване на ветеринарни и фитосанитарни инспекции на картофи и риба.

За да се гарантира наличието на достатъчно финансиране за осигуряване на постоянна помощ от TAIEX през 2010 г., както и заради нарастващата необходимост от помощ в случай на постигане на споразумение, бяха преразпределени още 5,5 млн. EUR за инструмента TAIEX. По този начин от 2007 г. насам общият бюджет за такава техническа помощ достигна 14,5 млн. EUR, от които 8,3 млн. EUR бяха определени за конкретни дейности до края на 2009 г.

4.2.6. Фонд за неразпределена техническа помощ и програмен резерв

Фондът за програмен резерв бе използван за допълнителна подкрепа за КБИЛ (2 млн. EUR) и за разминиране (1,5 млн. EUR)[4]. Резервът от неразпределена техническа помощ (1,2 млн. EUR) е бил използван за покриване на разходите за дейности по TAIEX.

4.2.7. Финансова помощ за покриване на административните разходи по член 4, параграф 3 от Регламента за помощ

Общо 18,65 млн. EUR (т.е. 7,2 % от цялата финансова подкрепа) бяха заделени за изпълнението на програмата за покриване на разходите за персонал (до 9,65 млн. EUR), както и за по-широк кръг от дейности, свързани с техническа помощ (9 млн. EUR). Доверителен фонд от 1 млн. EUR беше договорен със Световната банка за извършване на проучвания в рамките на „Програма за икономически анализ за растеж и устойчивото развитие“.

Земеделие и развитие на селските райони; Безопасност на храните, ветеринарна и фитосанитарна политика; Транспорт; Статистика; Социална политика и заетост; Околна среда; Защита на потребителите и здравеопазване.

4 Одобрен с Решение № ° 2928 (2009) на Комисията от 22 април 2009 г.

От 2010 г. разходите за персонал ще се финансират от общия административен бюджетен ред на ГД „Разширяване“.

4.3. Финансово изпълнение (договори и плащания)

4.3.1. Сключване на договори

По време на отчетния период са подписани договори на обща стойност от 181 млн. EUR в рамките на оперативната част на програмата.

До крайния срок за договаряне през декември 2009 г. бяха сключени договори за **247,6 млн. EUR, т.е. 99,38 %** (от общо 249,15 млн. EUR от оперативната част на програмата за помощ). Договорите за по-голямата част от тези средства бяха сключени през последното тримесечие на годината.

По отношение на компонента персонал и командировки на програмата (т.е. 9,85 млн. EUR), 2,8 млн. EUR останаха неизползвани поради решението да се използват административни кредити за разходи за персонал, а не оперативни кредити, както беше предвидено.

4.3.2. Плащания

През отчетния период Европейската комисия отпусна 42 млн. EUR. Това е значително по-малко от предвиденото при първоначалното планиране на бюджета за 2009 г., което доведе до необходимостта от прехвърляне на 42 млн. EUR бюджетни кредити за плащания към други бюджетни редове. Незадоволителните резултати при плащанията се дължат главно на по-късно от планираното подписване на много от договорите, което доведе до забавянето и отлагането на предвидените дейности от 2009 г. за 2010 г.

Общо 75,8 млн. EUR (30%) от отпуснатите 259 млн. EUR бяха изплатени до края на 2009 г.

4.4. Мониторинг

Механизмът за междинно преразглеждане (IRM) служи за форум за подробно обсъждане на изпълнението на програмата с бенефициерите. През отчетния период беше проведена една среща (юни 2009 г.) в рамките на IRM.

4.5. Одит и контрол

През 2008 г. отдел „Способност за вътрешен одит“ към „ГД Разширяване“ извърши вътрешен одит.Основните препоръки, насочени към постигане на добро финансово управление при специфичните правни обстоятелства, преобладаващи в северната част на Кипър бяха изпълнени (с изключение на една препоръка за наемане на допълнителни служители, поради липса на достатъчен брой постове).

4.6. Оценка.

През юни 2009 г. беше извършена ad hoc оценка от екип от външни експерти. Докладът с оценката препоръча продължаване на помощта за общността на

кипърските турци и изготви заключения, които да бъдат взети под внимание при изготвянето на програми за бъдеща помощ, като например продължаване на схемите за безвъзмездни средства за МСП и мерките за помирение.

4.7. Информация, публичност и популяризиране

През отчетния период бяха публикувани **33** съобщения до медиите по въпроси, свързани с програмата. Бяха организирани 85 обществени мероприятия. Програмният екип и Представителството на Комисията оказаха съдействие, за да се засили популярността на програмата. Бяха проведени информационни кампании с участието на средствата за масова информация, най-вече относно схемите за безвъзмездни средства. Сътрудничеството с представителството на Комисията в Кипър относно разпространението на съобщения за медиите, интервюта в медиите и други дейности също допринесоха за засилване на популярността.

Проектът InfoPoint оказа подкрепа при популяризирането на програмата за помощ сред общността на кипърските турци.

Двете основни мероприятия за популяризиране бяха: 1) откриване на църквата *Bedestan* в Никозия, с многобройното присъствие на двете общности в Кипър и 2) церемонията по случай допълнителното финансиране за КБИЛ от ЕС в размер на 2 млн. EUR, с участието на лидерите на двете общности в Кипър.

4.8. Консултации с правителството на Република Кипър

Бяха проведени срещи с представители на правителството на Република Кипър, и по-специално по време на посещението на острова от високопоставени служители на Комисията. Освен това бяха проведени срещи на работно равнище с представители на ресорните министерства, по-специално в областта на околната среда, енергетиката и далекосъобщенията, за да се вземат предвид аспектите на планиране за целия остров.

Що се отнася до проверката на собствеността, през 2010 г. Комисията разчиташе на продължаващото сътрудничество със съответните служби на правителството на Република Кипър.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

По време на отчетния период дейностите бяха насочени към:

(1) сключване на договори: през отчетния период са сключени договори за повече от 60% от оперативната част на програмата.

(2) изпълнение: мониторинг на използването на средствата от ЕС от страна на изпълнителите на договори и получателите на безвъзмездни средства.

Все още са налице някои от предизвикателствата, посочени в предишни доклади. В рамките на отчетния период, отнасящите се до изпълнението на програмата за помощ въпроси включваха:

(1) Сътрудничество между общността на кипърските турци и общността на кипърските гърци: това е ключът към успеха на програмата.

(2) Малък капацитет за усвояване на средства от страна на общността бенефициер: общността на кипърските турци е малка и получаването на толкова много средства за проекти, договорени за такъв кратък срок, е голямо предизвикателство. Въпреки това беше отбелязано подобряване на капацитета през 2009 г.

(3) Проблем, свързан с предоставянето: Времето, необходимо за изготвяне, сключване на договор и изпълнение на проекти, до известна степен оказа влияние върху надеждността на предоставянето на финансова подкрепа от ЕС. Този проблем ще бъде разрешен до голяма степен посредством високото ниво на изпълнение, което се очаква през 2010 г. като следствие от високото ниво на сключване на договори през 2009 г.

(4) Проблем, свързан със собствеността: Правата на частните собственици бяха стриктно спазвани. Това се отрази особено на изпълнението в сектора за управление на отпадъците, където три договора за строителство бяха подписани с клауза за прекъсване, за да се даде достатъчно време да се уредят всички спорни въпроси, свързани със собствеността.

(5) Проблем, свързан с устойчивостта: наложително е да се убеди общността на кипърските турци във важността на реформата в ключови сектори (далекосъобщения, енергетика. Това забавя изпълнението и излага на риск устойчивостта на инвестициите.